

85H.1
H 31

ERVIN
HATIBI

PERDITE
SHOH
QIELLIN

Poezi

8SH-1
H 31

Ervin
Hatibi

PËRDITË
SHOH
QIELLIN

poezi

SHTËPIA BOTUESE
«NAIM FRASHËRI»

PARATHËNIE

Autori i vjershave të këtij libri është tepër i ri, pesëmbëdhjetë vjeç. Është mosha kur ende nuk mund të bëhen parashikime për shkrimtarin. Nga të gjitha artet letërsia është ajo që i shkon më pak moshës fare të re. Dhe kjo është e kuptueshme: brenda një kohe të shkurtër trurit të shkrimtarit të ardhshëm i duhet të pësojë atë komplikim e modifikim të domosdoshëm për të qenë në gjendje të përballojë peshën e letërsisë. Këtë proces ky tru duhet ta kalojë në mënyrë të shëndetshme, pra të natyrshme, për të mos u traumatizuar ose deformuar nga pesha e tepërt. Vetëm pas disa vjetësh, kur procesi i adaptimit të jetë kryer, parashikimi për shkrimtarin do të bëhet përherë më i saktë.

Në rastin e këtij poeti fare të ri, edhe nëse nuk mund të parashikohet saktësisht se si do të

jetë rruga e tij, lartësitë që do të arrijë gjatë fluturimit poetik, gjerësia e vizionit, regjistrat e hapësirat e mendimit, një gjë është jashtë çdo dyshimi: libra si ky, ndonëse modestë në dukje, paralajmërojnë një klimë (meteo) të nesërme të bukur. Dhe këta lloj librash janë të rëndësishëm në radhë të parë për këtë. Në këtë të nesërme, ky autor i ri ka mundësi të shquhet mbi gjithë shokët, aq sa ka mundësi të mbetet midis tyre i barabartë, kjo gjithashtu s'ka shumë rëndësi për letërsinë. Për letërsinë është e rëndësishme që dikush, pavarësisht nga emri që ka, Ervin, Ardian, Meritë të fluturojë lart në mënyrë që të tjerët të synojnë ta ndjekin.

Koncepti «flijim» në letërsi e, antë nuk është as romantik as i trilluar. E gjithë kjo arenë e mrekullueshme krijimtarië është veç të tjerash një arenë flijimi, ku shumë, për të mos thënë shumica, flijohen që të tjetër të ecin përpara.

Në tryezën e punës, midis shumë dorëshkrimeve të dërguara nga të rinjtë, jo pa një kompleks faji, ka kohë që mbaj vjershatë nxënësve të shkollës «Oso Kuka» të Shkodrës. Në qoftë se krahas emrit të Ervin Hatibit shënova dy emra të tjerë, ata nuk janë të rastit. Janë Ardian Marku e Merita Gruda të kësaj shkolle, e bashkë me ta Neritana Kraja, Artan Mani e Flutura Haxhia. Dhe sa të tjerë duhet të ketë anembanë Shqipëria, sa Ilirë, Altinë, Mimoza, Genca etj, që shkruajnë, që mendojnë, që fshijnë rreshtat e shkruar për të shkruar më mirë.

Nuk i përmenda këta emra për të vënë një shenjë barazimi midis tyre për hir të «frymës kolektive», një nga veset e këqija të kritikës skematike, e cila është e prirur përherë kundër individualiteteve. Ata dallohen padyshim nga njëri-tjetri në radhë të parë nga shkalla e talentit, dhe çdo trajtim i barabartë do të ishte zemërngushtësi dhe mospërfillje për ta. I përmenda bashkarisht sepse në vjershat e tyre ka diçka të përbashkët, çuditërisht, mrekullisht të përbashkët, çka tregon se ata janë vërtet pjellë autentike e një kohe.

Kjo gjë e përbashkët e tyre, kjo bukuri e freski, ky ozon e ky spektër i veçantë, të shpërndara në shumë poetë të rinj, gjenden të dendësuar më qartë në librin e Ervin Hatibit. Ai është i kohës, i singertë, kryeqytetas në kuptimin më të mirë të kësaj fjale, mençurisht naiv, pa komplekse, pa retorizëm, pa ekstazë, pa romantizëm malësor, pa modernomani ose veteranomani, së fundi pa asnjë shenjë mllfesh meskine të ardhshme, kjo sëmundje gërryese që për fat të keq shfaqet aty-këtu te disa letrarë të sotëm.

Ka disa porta që duket sikur të çojnë drejt letërsisë por shumica e tyre nuk të çojnë askund. Qëllon që shkrimtarët e rinj zgjedhin portën e gabuar dhe atë zgjedhje të keqe, në qoftë se nuk e korrigojnë me kohë, e paguajnë shtrenjtë më pas. Në qoftë se një nga portat e gabuara është ajo e servilizmit ndaj letërsisë ekzistuese, po aq e prapë, në mos më tepër, është porta e

mllefit pa shkak kundër saj. Ka për fat të keq letrarë që hapat e parë në art përpiqen t'i shoqërojnë me një autoreklamë. Pa botuar mirë librat e parë ata, duke mos qenë aspak novatorë, rreken të përhapin legjendën e gjoja novatorizmit të tyre, të «pakuptueshëm» prej të tjerëve. I qepen kësaj legjende banale, duke diskredituar kështu një nga idetë më madhështore të krijimit artistik. Të tillë pseudonovatorë kthehen kështu në flori për konservatorizmin e për luftën e tij kundër shkrimtarëve novatorë të vërtetë. Sepse janë këta të fundit që paguajnë pasojat. Legjendë tjetër e kotë është ankimi i vazhdueshëm për luftën që gjoja u bëhet, në kohën kur askush nuk i lufton. Këtë abuzim të ri e paguajnë prapë shkrimtarët që pa të drejtë mund të luftohen vërtet, por që mbeten në hije ngaqë gjithë vëmendja shkon tek ata që kanë ngritur alarmin e rremë.

Në letërsi nuk hyhet as me përrulje as me ndjenjë revanshi, në letërsi hyhet vetëm me dashuri, në kuptimin e madh të fjalës, d.m.th. me atë dashuri që ka brenda gjithçka: edhe nderimin për artin e madh, edhe mohimin e së keqes, edhe synimin për të fluturuar më lart, gjithmonë për ta çuar më lart artin e popullit tënd e të njerëzimit mbarë.

Ndihet menjëherë që Ervin Hatibi e ka gjetur portën e mbarë për të hyrë në letërsi. Për libra ose më saktë për një valë të re shkrimtarësh të rinj ka nevojë të domosdoshme sot letër-

sia shqipe. Nuk është krijuar ndonjë bosh i ndjeshëm që kërkon ngutje për t'u mbushur, megjithatë ndihet nevoja për një ushqim më të shumtë e më të pasur shpirtëror.

Tani që letërsia e sotme socialiste shqipe ka gati gjysmë shekulli që ekziston, pa kurrfarë pretendimi për të bërë një periodizim të saj, mund të vihet re megjithatë se ka pasur tri valë shkrimtarësh që kanë ndjekur njëra-tjetrën. Vala e parë, që erdhi fill pas Çlirimit e me të cilën u bashkuan shkrimtarë që shkruanin edhe më parë, (për fat të keq jo më të shquarit), krijoi shtresën e parë të letërsisë së tanishme, me suksese por edhe me mungesa të ndjeshme. Pesëmbëdhjetë vjet më vonë, në fillim të viteve '60, një valë e re shkrimtarësh hyri vrullshëm në letërsi bashkë me një epokë plot shqetësime. Duhet thënë se megjithatë mjaft shkrimtarë, ndonëse mosha i bashkonte me këtë valë të re, vazhduan e vazhdojnë ende të kenë afinitet me letërsinë e valës së parë. Në mesin e viteve '70, pra përsëri pas pesëmbëdhjetë vjetësh, në letërsinë tonë nisi të vinte një valë e re. Për çudi, edhe këta më shumë se me valën paraardhëse, patën afinitet me valën e parë, çka shpjegon edhe një vizion jo të gjerë sa ç'duhet të botës dhe kufizime e mungesa të ngjashme me ato të fillimeve të letërsisë së re.

Jemi në fillim të viteve nëntëdhjetë (pra kanë kaluar prapë pesëmbëdhjetë vjet), veç kurrësi për një simetri kabalistike, por sepse ndihet vërtet nevoja, në letërsinë tonë pritët ardhja e

një vale të katërt. Si valë që do të mbyllë këtë shekull e do të kapërcejë në mijëvjeçarin e ri, shpresojmë se ajo do të ketë gjithçka të mirë që pati letërsia jonë gjer më sot, e do të lejë pas gjithçka të keqe të saj. Prandaj mirëseardhja për autorin e ri të këtij libri, le të jetë mirëseardhje për gjithë aradhnën e re.

ISMAIL KADARE

Tiranë, verë 1989

PËRDITË SHOH QIELLIN

Unë e shoh përditë qiellin
 Dhe hahem me vete,
 Si s'u bëra piktor.
 Unë e shoh përditë qiellin
 Herë të bukur, herë të egër si betejë
 E gjithherë madhështor. *homërike*
 14 vjet rresht më ngjan se e kam ndjekur
 me sy
 Jetën e tij
 Dhe hahem me vete
 Si s'u bëra piktor, si?!
 Unë e shoh përditë qiellin
 E qielli më sheh përditë mua.

FËMIJËRIA

Ç'është ky kalorës që fluturon?
Ç'janë këto xixa patkonjsh si rrufe?
Jam unë, një djalosh,
Kam netë që udhëtoj,
Po largohem, po iki,
Mamuzet tërë gjak i kam,

Më ndjekin,
Oh, janë shumë.
Muji, Robin Hudi, Tom Sojeri, Timuri,
Ali Baba dhe dielli me sy e gojë,
Që mbrëmjeve vizatoja.

Më ndjekin topi dhe zogjtë,
Oh, kush s'më ndiqka,
Qenka e vështirë, mjaft e vështirë o miq,
T'u largoke nga fëmijëria.

*Drita e fukur e dhomës
 E do një këngë
 Dhe harrova e ndezur se fjalë
 Dita e bukur rrëzëllin si braktit
 Gjethet qëllëmbë të hardhisë se kë përshë
 ndesim*

*Një re lundron si barkë e harut
 Babi i përretur shpirtit të dritës me bërë
 Dake deshur me
 E pas një tjetër të vëmendur si përshë
 Nëna mblodh qorqat që qafshen nga erë
 Vllat duket tërshëllyer ndër një balonë*

*Në qoftë se bëhen pisha shtatlarta
 Dërrasat erëmira që i bëmë shpata,
 Nëse kumullat jeshile, të pabëra që hëngrëm,
 Bëhen lule me bletë, në kopshtin tënd...*

Atëherë mund të të harroj.

PEIZAZH

Dita e bukur rrëzëllin si brilant,
Gjethet pëllëmbë të hardhisë se kë përshë-
ndesin,

Një re lundron si barkë e hutuar,
Babi i përveshur shkriqëton plisat me bel
Duke qeshur me vete.
E pas një tjegulle të murme shpërthen
dielli.

Nëna mbledh çarçafët që gufohen nga era,
Vëllai duke fërshëllyer ndreq një balonë
Ca zogj grinden pranë kokës sime, në ajër,
Një maçok hollak, ende i parritur, i ndotur
me blözë
Qëllon me furi një top të çarë.
Ah, ç'ditë e bukur!

Një vajzë në një ballkon të largët
Gris një letër duke qarë.

E DO NJË KËNGË

*Drita e fikur e dhomës
E do një këngë
Dhe llamba e ndezur te fqinji
Sigurisht e do.*

*Lulja e fishkur në gotë
Edhe ajo e do, që të mbesë diçka prej saj,
Dhe portreti i zverdhur në mur,
Dhe degët e shqetësuara të pemëve
Që zgjaten me ankesë, të ashpra drejt qiellit
E duan një këngë.*

*Flokët e shpërndarë të nënës
Dhe nëna vetë që veshur me rrobenatë
Me një dorë përziën qepët, që skuqin e
tymosin,
E me tjetrën hekuros duke sharë ne, të
prapët,
E duan, jam i sigurt, një këngë.*

PEIZAZH

Dhe stilografi i plagosur,
 Që vrapon duke gjakosur
 Gishtat e mi

E do së paku një vjershë,
 Dhe lastari i shkelur, dhe vajza e bukur,
 Dhe mali i kaltër, mëngjesi mahmur,
 Dhe pupla e rënë e zogut, dhe pllaka e krisur
 E duan një këngë.

E kush se do një këngë?!

Dhe këpucët e lëna çrregull,
 Dhe maçoku që shtriqet mbi tjegull,
 Dhe pllaja që hapet butësisht,
 Dhe hëna që rrugëton natës, reve,
 Dhe kali i egër që kullot në mjegull,
 Dhe mjegulla që qorron malet.

MACEI

*Ka mace me lora, ka mace te kupa,
Ka te zeta e te bardha.*

*Dhe puthja e një nate,
Dhe xixëllima e një shuplake,
Dhe tymi i drojtur,
Dhe guri i udhës,
Dhe një lot që avulloi,
Dhe një shkrepse e djegur e hedhur udhës,
Dhe mendimi i harruar i një mëngjesi.*

*Të ndërlikuarat, të thjeshtat, të ngatërruarat,
Të pakuptueshmet, të mirat, të këqijat
E duan një këngë, një varg.*

*Gjithkush e do një këngë.
Dhe unë bile, më duket, e dua një këngë
Por i vetëm s'bëj dot asgjë.*

30 dhjetor, 1987

RETË PA SHI

*Këto re janë diletante,
Retë e vjetra dolën në pension.*

*Këto re u zbardhkan nga emocionet
Dhe nuk vendosin të interpretojnë.*

Sa çudi vërtet

Kur mendon se kanë katër ditë në skenë?

M A C E T

*Ka mace me lara, ka mace të kuqe,
Ka të zeza e të bardha.
Ka kokëmëdha, kokëcepëshe, syvëngra,
Syverdha, sykuqe, qorre, komike,
Ka mace të holla, horre, fisnike, të ngjallme,
Pa bisht, me bisht, me lesh të gjatë, këmbë-
shkurtra,*

*Soditëse,
Veshvogla e veshmëdha, gërvishtëse,
Mace kazanesh, sallonesh, hajdute,
Gjumashe, hutaqe, gjahtare,
Mace llafazane, dijetare,
Me mustaqe, mustaqeshkulura, gënjeshtare,
Mace vrasëse, krenare, pise,*

*Në botë ka shumë e shumë mace,
Që kanë të përbashkët jo vetëm emrin:*

— Mace!

VËLLAI IM, YLBERËT
 DHE UNË QË NUK I PASHË YLBERËT

— *I pe ylberët, i pe ylberët!*
Vëllai i vogël më sillet ndër këmbë.
 — *I pe ylberët, ylberët i pe?!*
Hënën kishin futur në më
Dhe një grusht të mirë me yje.

... *Mua sytë nga gjumi më mbyllen.*

K E P U C E T

— S'e merr me mend sa të bukur ishin,
Thotë me zell dhe entuziast.

— I pe ylberët, i pe ylberët.
Sa të bukur janë,
Si lapsat me ngjyra në një kuti,
Të kuq, lejla, rozë, të bardhë, jo, jo gri.
Dolën pas shiut si dy ura,
Dy mace që grindeshin mes barit,
Kur i panë, u trembën,
Dhe ia mbathën nga mëhalla tjetër,
S'të gënjej, pyet dhe... pyet...

Vërtet, kaq të bukur janë ylberët?
Unë mbaj gjumin me zor dhe dëgjoj
gojëhapur,
Vëllai vazhdon e vazhdon për ylberët,
Sa mirë që ylberët s'i pashë, vëlla i dashur!

K È P U C È T

Dy këpucë të përbaltura,
Të lëna çrregull në korridor,
Si pijanecët ditën e rrogës.
Vallë ç'hall pati i zoti,
Që keq i hodhi e s'i rregulloi?
Mos shkon keq me gruan dhe është i
mërzitur?

A ndoshta shefi rëndë i ka folur?
Ndoshta me shokun është zënë,
Mos i ka vdekur ndonjë i njohur?
Hëë, ndoshta e ka marrë keq uria,
Mbase i ka lënë për humor,
Ose kështu është mësuar,
Ose...

Eh, sa shumë dyshime për një palë këpucë
të shkreta,
Të lëna çrregull në korridor.

Nje .

TEKST KËNGE

(pa muzikë)

Një fjalëz veç të thashë,
S'arrita t'i bëj dy,
Në sy me shpresë të pashë
Një «jo» mora nga ty.

Po mirë, thashë e ika,
Po mirë, dhe duart në xhepa,
Të më thërrisje s'prita
Dhe nuk m'u mërzit jeta.

TEKST KËNGE

(pa muzikë)

*Edhe vetëm një tingull i ëmbël kitare
Kthjellton zemrën time,
Edhe vetëm një emër, një emër i dashur
Përkund gjumin tim,
Edhe vetëm një re e vockël, e vockël fare
Qiellin zbukuron,
Edhe vetëm një gaforre e zezë, e zezë
Detin me qiell lidhur mban,
Edhe vetëm një yll sado i vogël
Cigaren e shpresës udhëtarit ia ndez...*

*E kështu me radhë...
Ky është parimi im në jetë.*

EMRI SEKRET

*Emrin tënd tre vetë e dinë
Bëhem i katërti unë,
Emrin tënd tre vetë e dinë
Për ty, kjo s'prish shumë punë.*

*Ne tre muaj pa u parë
Dhe ky po bëhet katër,
Ne tre muaj pa u parë
Tre kova ujë në vatër.*

TEKSTI KENGE
EMRI SEKRET

Ti je porsi ke qenë dikur,
Dhe flet e qesh sërish,
Ti je porsi ke qenë dikur
Një syth i njomë, i brishtë.

Po mjaft me rregulla vjershërimi
Dhe 3+1 barazi 4.
Po ta them shkurt, dreqi e mori,
Mjaft me formula si në teatër.

HËNA DHE UNË

*Natën e mirë, natën e mirë.
Mbrëmja mbaroi, me të vërtetë sa keq,
Me tallje, qeshje shokët u nisën në grupe
E mua rruga më ra vetëm për dreq.*

*Bëra të ec, futa duart në xhepa
Kumbuan gjithë rrugët nga hapi im,
S'u gjend pra një vajzë ta shoqëroj,
Ta ndaja me të rrugën për shtëpi.*

*Ktheva i vetëm me zili kokën pas
Por s'ecja fillikat siç mendoja,
Hënën e brishtë e delikate
Pa ditur po shoqëroja.*

SI I DUA UNË

E dua qiellin e kaltër

të kaltër,

E dua diellin e kuq

të kuq

Dhe atë vajzën e bukur

e bukur të jetë,

Dhe mollën e ëmbël,

të ëmbël të ketë.

Ah, sikur të vërteta gjithë gjërat

të ishin në jetë.

KUR TI HYN NË RREZEN E SHIKIMIT TIM

*Kur ti hyn në rrezen e shikimit tim,
(Është e çuditshme, por kjo ngjan me të
vërtet).*

*Unë të shoh veç ty,
E asgjë tjetër.
Çdo gjë rreth teje turbullohet,
Qielli kthehet në asgjë,
Dielli i bukur në një njollë,
Si t'i shoh sendet në fund të një liqeni.
Çdo tingull prodhon veç heshtjen,
Kur të shoh të vetme,
Si një perëndeshë të lashtë.
...Të lutem, largomu pak,
Që të mund të shkruaj këto që sa thashë.*

KUR TI HYJN NË RREZEN E SHIKIMIT TIM
UNË, TI, AI SHOHIM QIELLIN

Unë,
Një pasdite të heshtur,
Po vëreja një trumbë harabelësh
Lart në qiellin mavi.
Duke u çapitur ngadalë
Dhe si pa kuptuar
U gjenda në dyert e bibliotekës,
U përmenda,
U regjistrova.

Që nga ajo pasdite jam anëtar i rregullt
biblioteke.

*Ti
Po vëreje një re të vogël,
Vetmitare në qiellin blu,
Befas u përplase me një djalë
U skuqe,
U skuq më tepër se zjarri djali,
Kërkove ndjesë
Rrugën gjer tek shtëpia jote
E bëtë bashkë,
Të nesërmen sërish u takuat,
Dhe të pasnesërmen,
Dhe pas të pasnesërmes...*

Dhe sot keni dy fëmijë të bukur si ëngjëj.

Ai

*Po vërente një aeroplan të bardhë
Që shpejt u zhduk mes resh të vrenjtura,
Më pas po vërente një gjethe të bakërt
Që e ngrinte era e vjeshtës,
Gjethja tundej me delikatesë.
Ca sorra çanë aty pranë,
Një veturë, një klithmë, një turmë njerëzish
mblidhet,
Ulërimat e shkëndijëzat e urgjencës më pas,
Ai dergjej në të lagëtin asfalt
Dhe është i detyruar që për disa muaj
Të trokasë me paterica rrugëve
Çak e çuk si plak.*

...

Është gjë e çuditshme të vëresh qiellin...

ROZENBERGET

NE TAVOLINEN E TË SEMURIT

JO SE MË THONË...

Qielli është i kaltër,
Vjersha është e bukur,
Mali është i lartë,
Tek dora qenkam bërë pak pis,
Jo se më thonë, po se i shoh.

MËNGJESI

*Erdhi mëngjesi
I kaltri, i freskëti
Yjet e kuq u fshinë ngadalë
Si sklepat nga sytë e sapozgjuar.*

ROZENBERGËT
NË TAVOLINËN E TË SËMURIT

Dy portokallë-portokalli të vesuar në pjatë,
Thika e argjendtë u fal reflekse mureve
rozë,
Dy portokallë-dashnorë, të tulatur, madhë-
shtorë,
Presin dënimin me vdekje të përqaftuar,
të puthur.
Dhe do t'ua zhveshin atyre, oh, bluzat
e trasha,
Me thikën e mprehtë, me kujdes, pa kujdes,
gojëllëngur,
Do dalë në dritë i njomi trup riskuar
me meridianë
E në dhomën e kuqe të torturave do kalojë,
Në gojën e kuqe me dhëmbët vrastarë, në
gojë...

LOTËT

*Me të qara si të gjithë
Erdha në këtë botë.
Në do më përcjellin me lot
Këtë ende s'e di.*

*Lotët janë shumë të shtrenjtë
Tjetrit kot mos ia harxho
Se loti është margaritar
E s'është ujë dosido.*

ISHA RRRITUR...

*S'u desh shumë ta kuptoja se isha rritur
 Dhe s'e kuptova këtë nga pushi poshtë
 hundës,
 As nga zëri i ndryshuar, as nga shtati i gjatë
 Por fare, fare papritur
 Tek vura re dy zemra të përgjakura
 Shpuar me shigjetë
 Që në pëllëmbë i kisha vizatuar.*

DHIMBJA E DHËMBIT

*Plot me rënkime ma mbushi shpirtin,
Plot me dhimbje të stërtmerrshme
Dhe s'pyeste për asgjë
Kjo dhimbje dhëmbi e skëtërrshme.*

*Mes telash, ilaçesh, ingranazhesh
Me zhurma, ftohësa, pasqyrëza, pinceta
Në duar të ftohta dentisti u gjenda.*

*Me sytë e qullur, grushtet shtrëngoja
Një ulërimë s'më dilte
Ah, dhimbje, më e dhimbshmja dhimbje!*

*Veç syri në ajër ma kapi një buzëqeshje.
Një vajzë e hollë më buzëqeshte
Me një buzëqeshje të fshehtë, të ma-
gjishme,
Të ëmbël e fort të hijshme.*

Dhe dhimbja s'm'u duk aq e dhimbshme...

NË FSHAT

*Pellgu me baltë që po thahet,
Është nata
Kurse yje janë lulet e shegës të rëna aty.*

Mos e shkëlqeni qiellin me yje.

DIELLI NË GOTË

Tek pija ujë, mbi gotë pashë
Të zjarrtë, të kuq, të pasqyruar
Të çiltrin, bujarin diell
Si sy i ngrohtë, i pashuar.

Të pish në gotë si thelë limoni
Diellin e ndritshëm, madhështor,
Jam i sigurt, këtë privilegj
Se pati asnjë perandor.

Mbylla sytë dhe ktheva gotën,
Më ngrohu dielli valë-valë,
Ah sa do doja që kënga ime,
Të ngrohete si ky diell i madh.

FIJA E SHKREPËSES

Po i digjej hunda për një cigare
Rrugës së shkretë rënduar me pluhur,
Ti rrofsh, moj fije shkrepëse shpëtimtare,
Që në kutizë e fundit paske qëlluar.

E ndezi me kujdes cigaren me shkrepësen e
vetme,

Në muzg tymi kaltërosh u ngrit,
U dogj shkrepësja e vogël si semafor,
Si yll i sapodalë që pakëz shndrit.

E pa me admirim fijen e djegur të
shkrepëses

Tek thithte thellë cigaren si i dehur
Po tek e fundit e hodhi mes pluhurit
Se s'qe veç një fije shkrepëse e djegur.

KALIM I SHPEJTË

*Po prisnin kumbullën e vjetër,
Po prisnin kumbullën e tharë,
Rënkonte trangu i zi nën kafshime sëpatash,
Rënkonte trangu me kumbim e jehonë
E thyente heshtjen rënkimi,
Depërtonte në mjegull.*

*Po prisnin kumbullën e zhveshur
Të fëmijnisë sime.*

*Dilnin ashkla të bardha nga trungu i ashpër,
Binin copëzat e degëve nga tronditja.
Retë vrapuan dhe u shtynë
Si për biletat e fundit të shfaqjes.*

*Qielli u errësua,
Qielli që e shihja të copëzuar në mijëra pjesë
nga degët
E kumbullës së vjetër,
Që ende i ka gjurmët e duarve të mia,
Që ende i ruan vështrimet e mia prej fëmije.*

*Gjëmonin sëpatat,
Klithte trungu,
Shpërthenin ashklat.
Ra me uturimë, u thyen degët e thata në
tokë...*

Por shpejt e mblodha veten.

BUKURIA E JETËS

1.

*Dikush e mbylli veten brenda portave të
Nuk pati fat në dashuri. pikëllimit*

*Sot e pashë tek qeshte ëmbëlsisht krah për
krah me një vajzë.*

2.

*U gjakosa tek rendja si zog
Por u ngrita dhe nisa të ec më shpejt.*

Rruga zgjatej...

3.

Thua j të vërtetën,
Bëju mur të keqit
Dhe pse rreziku nga këto mund të të vijë.

Kjo është bukuria e jetës, mik.

NË KËTË DËSHIRË I VETËM S'JAM

*E dua të nesërmen me diell vezullues
Të ngrohtë e me fllad:
Në këtë dëshirë i vetëm s'jam.*

*E dua të vërtetën të pastër të triumfojë
Dhe e ndiej,
Në këtë dëshirë i vetëm s'jam,*

*Dua që bota t'u bëjë vend
Vetëm njerëzve të ndershëm,
E prap' në këtë dëshirë i vetëm s'jam.*

*Tre dëshira më vëllazërojnë në gjithë botën,
Më bashkojnë me njerëzit e mirë krah për
krah.*

P U S I

*Një pus i lashtë tek udha,
Një pus i lashtë me rrudha;*

*Që s'mbahet mend kur është ndërtuar
Para pesë gjyshash a më shkuar;*

*Ka parë ç'ka parë i mban për vete,
Vrasje, luftëra, gaze, tërmete,*

*Kalojnë kohë dhe guri tretet
E prapë i kaltër uji mbetet.*

KËNGA E DALLGËS

*Përplaset me klithmë e shkumë në shkëmbinj
E egër, e errët, e tërbuar,
Pastaj kthehet me ankim e plagosur,
Gjymtuar keq e copëtuar.*

*Përsëri merr fuqi dhe përplaset mbi brigjet,
Thyhet, ngre stërkala në qiellin e humbur,
Spërkat retë e fryra me gjakun që digjet
E s'pyet për askënd.*

*Thyhet, mundet e prapë s'tërhiqet,
Merr forca sërish, gjëmon edhe hidhet.*

*Kreshpërohet e stërkalohe me ylberë
Egërshane, duke shkërmitur himnin e lashtë,
E dërrmuar po s'tërhiqet kurrëherë
Në luftë me shkëmbinjtë e ashpër.*

*Përplaset, fryhet, thyhet, s'tërhiqet,
Përsëri, përsëri, përsëri përpiqet.*

HËNË E PAGOJË ✕

*Po të tregonte hëna ç'ka parë
Do të zgjidheshin shumë gjëra.*

*Të kishte gojë hëna të tregonte
Për miliarda të dashuruar
Endur në damarë të natës,
Të kish gojë hëna të tregonte
Për mijëra të vrarë fshehtas,
Mbytazi natës,
Ah, të vrarë!*

*Po hëna vetëm dy sy të heshtur ka
Si statujë apolonase e lashtë.
Po gojën, gojën ku e ke, hënë?
S'di ç'të them
Mirë a keq natyra bëri që pa gojë të ka lënë.*

SIKUR TË ISHA SHI

*Ah, sikur të isha shi i rrëmbyer,
Të fashitja zhuritjen e fushave pa anë
Që si buzët e të plagosurit janë çarë.
Fara në fusha të buiste
Dhe ju të mos përpëliteshit nga merakun në
shtrat,
E gjumin ta bënit të qetë,
Fshatarë.*

PERSONAZHE TË PAMBROJTURA

*Sa armiq kam vrarë,
Sa romakë, tartarë, nazistë, piratë!
Heshta ime shpon gjithçka
Parzmore dhe aeroplanë.*

*Çdo pasdarke laj gjakun e tyre blu
Dhe bie i qetë të fle.
Ndërgjegjia s'më vret,
S'shoh ëndrra, vegime
Dhoma s'më rrotullohet;
Kjo vrasje është e padënueshme.*

*Kam vrarë, eh sa kam vrarë!
Kam bërë të dorëzohen e të qajnë
Kushedi sa katilë, burra të ashpër e gjeneralë,
Ah, sa kam vrarë!
Fletët janë varreza e morgë të frikshëm,
Ku unë marr haqe të lashta.*

LEGJENDA E FLAUTIT

*U bëra flaut magjepsës
Që bashkë të këndonim
Këngët që thurëm.
Pasditeve të vona, të vona.*

*U bëra flaut i ëmbël
Që gishtat e tu të bardhë
Të më freskonin plagët
E përgjakura prej shigjetave të tua.*

U bëra flaut...

POEMTH PËR DON KISHOTIN

*Unë Kishotin që i vogël e njihja,
Nga filmat e njihja Kishotin e Mançës
Ah, unë, sa e doja, unë fëmija
Atë dhe Sançon e Pançës.*

*Unë nuk e dija mirë seç ishte
Ai burrë i fandaksur me mjekër e ushtë,
Por di se mendjen për aventura e kishte,
Mendjen të mjegullt e zemrën të prushtë.*

E doja se ai veç luftën donte,
Luftën e nderin e rregullin kalorsiak.
Ah, plaku i mjerë. të pambrojturit mbronte
Dhe qaja kur e qeshnin tek shtrohej në
dajak.

Ah, sa mërzitesha ndërsa të tjerët qeshnin,
Tek e shihja në krahë mulliri, nën tallje.
Donte atë që njerëzit s'e deshnin,
Kohën e vdekur e të nxjerrë në shpallje.

Dhe merrja dërrasat e shpejt gatitja
Mburojë e ushtë si Don Kishot
Dhe nisja gjithçka e përsërisja,
Princeshave të rrëmbyera u dilja zot.

KOJ TË KAL NGJERRUAR

Në ndryshim nga idhulli im mëndjeçalë
Sanço nuk kisha, nuk gjeja dot
As Sanço e as Rosinant brinjëdalë
Por drurin e haja si Don Kishot.

Sa për Dylqinjë, as bëhet fjalë,
Me mua qeshnin dhe me kaq sa kisha,
Por isha i vogël, o miq, i mitur-djalë
Mëndjeshkurtër si mançaraku s'isha.

Hajde-hajde dhe ja, u rrita,
Don Kishot s'u bëra dot
Portën e hapa muzgjesh e prita
Dhe prita më kot një Don Kishot.

*Kish Don Kishotë, megjithëse pak,
Por rrotën e kohës s'e kthyen dot,
Kish nga ata që derdhnin dhe gjak
Dhe ishin të mençur, dhe ishin gjakftohtë.*

*Nga moti në mot unë u rrita,
U rrita unë nga moti në mot
Dhe e kuptova, kish ardhur dita,
S'të imitova më, Don Kishot.*

*E theva me zhurmë shpatën e drunjtë,
E hodha në zjarrin e kazanit të rakisë
E kupova pse digjte rakia e shkumtë,
Kish zier me ëndrrën e fëmijërisë.*

MË KOT TË KAM NGATËRRUAR...

*Në xixëllimën marramendëse të një
diamanti
U përpoqa të gjej përshkënditjen e syrit tënd,
Më kot mblodha fruta, lule të vesuara,
Aromën tënde s'e gjeta në asnjë vend.*

*Ngjyrën, dhëmbët e buzët,
Shtatin, hapin, zërin kurrsesi
Asnjë pemë, zog, mal a fushë s'i kishte,
Asnjë drequshë, asnjë perri.*

*Dhe okrën e flokëve të tu
Asnjë gështenjë kërrkund se pat dot.
Oh, asgjë më e përsosur se ti
Si në vjersha, jo s'ishte në botë.*

PUNETORËVE

Muallin e trembur një lopë që kthehet vonë
nga kullota
E cila tërhiqet me zor me litar nga një vajzë
e heshtur;

Gërvin një qerre mes fushës paanë,
Qerrtari këndon me zë të shpejtë
(Mos do të largojë frikën vallë?)
Fshatarët kthehen nga puna,
Dyer që hapen e mbyllen,
Unë përkëdhel një mace të përvuajtur,
Që perëndon syt orë e çast.

Tani ime më lan enët — tek unë e ka
mendjen,
Tani im atë dëgjon lajmet — tek unë e ka
mendjen,
Tek unë mendjen dhe vëllai atje në Tiranë...

Ora tetë e pesë.

PUNËTORËVE

Kur ha rrëmbimthi bukën në mëngjes
Nuk them as mendoj: Ja djersa, lodhja e
punëtorëve.

Dhe kur vishem me të shpejtë ose ngadalë
Nuk them për rrobat: Ja, po prek dhe vesh
lodhjen e tyre.

Dhe për shtëpinë, librat, lapsat, makinat,
ushqimet e gjithçka
(Se gjithçka e bëjnë punëtorët).

Jam i singertë, harroj të them: Ja, lodhja,
mendimi, djersa,
vështrimet e tyre.

Harroj të them.

Këto mbase i thonë të tjerë...

Punëtorët s'kanë nevojë për të thëna të tilla.

Po për pak më tepër respekt, mirënjohje,
dashuri,

Më tepër, singëritet.

KËNGË PËR VETEN TIME

*Unë isha i mitur, i vogël, si harabel,
I çiltër kur nisa të udhëtoj.
Udhëtova ëndrrat në fillim, më pas rrugën
e madhe
Si heronjtë e lashtë të përrallave.
Fatin për të gjetur. Ej, ku je, fat?
Por hero unë nuk isha,
Asgjë heroi s'kisha.*

Rruga si në përrallë ndahet:
Të kthen njëra,
E dyta jo,
Megjithëse shumë ka kthyer ajo.
Në mes të rrugëve, sigurisht, një plak,
Një plak madhështor me mjekër të derdhur
Nën një ah.
Dhe plaku të thotë recetën pa u lodhur
«Bir, kjo rrugë të çon e të kthen,
Kjo të çon dhe s'të kthen.»
Unë i vogël u tremba, hero s'isha, asgjë heroi
s'kisha
Zgjodha rrugën që të kthen,
Megjithëse dhe ajo shumë s'ka kthyer...

Por tani që më duket se jam rritur
E kuptoj se plaku më ka gënjyer.

SHOQJA E NGUSHTË

Shumë qëndrova pranë vajzës
Më të mirë në botë
Shoqe, shok,
Vëlla, motër,
Shokë të ngushtë,
Më tepër...
Mbetëm thjesht shoqe dhe shok.
Ishte vajza më e zgjuar e botës.
Mbase jo.
Ishte vajza më e bukur e botës.
Mbase jo.
Më e përkryera qe.
Mbase jo.
Për mua po.
Se pranë saj turbullohem përherë
Si pas një gostie të gjatë, natës, në verë
Dhe e di se ajo vetëm si shok më desh
Pjesën tjetër mua ma la...

Eh! Vëllezër, kjo që ju rrëfeva, le të mbesë
midis nesh.

PARA SE TË LINDJA

*Para se të lindja
Nuk më bënte përshtypje
Se përditë lindin të tjerë,
Ashtu si dhe pasi të vdes
Nuk besoj të më bëjë përshtypje
Se përditë vdesin të tjerë.*

PYLLI PARA MUZGUT

*Plepat mohojnë gjithçka; të heshtur,
Do dhe pak të bjerë muzgu.
Bredhat janë fjali të shkruara çrregull,
Shelgu loton, era do ta marrë me të mirë,
Por ai si duket lexon poezi pesimiste
Në fundin e përroit si loti im.*

*Selvi, selvi, selvi,
Shumë selvi,
Që vijnë nga një kuvend i bërë në bregdet.*

*Pishat virgjëroshe janë të gëzuara
Mes livadhit të zhvirgjëruar nga stolat,
tabelat dhe gjurmët,
Janë të gëzuara se një poet i ka krahasuar
më në fund me pishat.*

*Tej shtriqet liqeni,
Dushqet dhe ahet qëllohen me pëllëmbë
Dhe diç sqarojnë,
Kurse bari poshtë tyre pyet veten nëse
duhet të jetë i qetë.*

VRIMA E ÇELËSIT

(Përrallë për të kaluar kohën)

Vrima e çelësit është vendroja e hekurt
E rojes çelës,
Rojes prej çeliku të shtëpisë,
Kasafortës apo ku ta dish të çfarë gjëje
tjetër.

Por vrima e çelësit edhe funksione të tjera ka
Të ndërlikuara tepër.

Shërben, për shembull, si dylbi, si tub
dëgjimi...

Nga vrima e çelësit janë bërë peizazhe
mahnitëse

Prej mjeshtrash gjenialë,
Nga një vrimë e ndryshkur çelësi
Shpesh fate njerëzish a shtetesh varen
Në fill merimange...

I thashë këto
Që kujdes të bëni

Kur me çelës dyer të hapni, të mbyllni,
Mos bëheni shkaktarë që veshë të gjakosni
Apo t'i shkaktoni verbim një syri.

(Tërrallë për të kaluar kohën)

UNË SHKRUAJ

Në buzën e njomë të vajzës
 Hëna ëmbël është pasqyruar
 Dhe unë ende këto si kam provuar
 Prandaj për shijen e buzëve dhe të hënës
 s'kam shkruar.

Në qiellin me yje të pranverës
 Bredhin shpendë të bukur e të bardhë
 që s'kanë të sharë!
 Por drita e tyre e artë ende sytë s'm'i ka
 vrarë,
 Për ta s'kam shkruar, se s'shkruaj dot për
 gjëra që s'i kam parë.

NË SYTË E TU

Në sytë e tu
 Asnjëherë s'kam pritur të shoh
 Vetën time,
 Asnjëherë s'kam pritur të shoh
 Vetën time në ata dy sytë e tu të mëdhenj
 Se e di që vetja ime s'është aty.
 Në sytë e tu, në mendjen tënde
 Është shembëlltyra e një njeriu tjetër,
 Është shembëlltyra e një njeriu të hyjnizuar,
 E njeriut më të mirë të botës.
 Atij unë përpiqem t'i ngjaj
 Prandaj s'pres veten tani të shoh
 Në sytë e tu si dy mbrëmje në maj.

Ç'TË THASHË NJË DITË

*Jepmë një petale të përgjaktë,
Dhe unë dot s'e gjej
Që trëndafilit i përket.*

*Tregomë një yll vezullues
Dhe unë s'e gjej dot
Se kujt yllësie i përket.*

*Lexomë një varg
Dhe dot s'do ta gjej
Se cilës poezi të njohur i përket.*

*Mes mijëra njerëzish,
Shtrëngoma dorën,
Symbyllur unë ty do të të gjej.*

ERA HON GJETHESH,
NËRË ENDRASH

AI QË KA PARË DIELLIN
E SHKURTËRË

S'E KUPTOJ SI IKËN KOHA

*E lidha kohën me zinxhirë pas një kolone
të lashtë,*

Që kurrë të mos më ikte.

Dhe ka kaluar kohë

Nga ai çast që e lidha kohën me zinxhirë.

AI QË KA PARË DIELLIN

Ai që ka parë diellin

E di

Se për një kohë të shkurtër

Në vështrim i ka mbetur imazhi i tij,

Diçka më pas e ka parë botën me diej.

Kështu më ngjau dhe mua

Kur të pashë ty. . .

ERA RRON GJETHESH,
NJERIU ËNDRRASH

*Era rron gjethesh,
Aty vdes, aty lind,
Thashethemet aty i thur.*

*Njeriu rron ëndrrash,
Nga ëndrrat lind,
Nga ëndrrat vdes;
Mes ëndrrash ecën.
Jeta thonë se është si një ëndërr.*

*Po era nuk jeton vetëm gjethesh,
Po njeriu nuk jeton vetëm ëndrrash..*

LE TË BËJ MË PAK HUMOR

*Unë lexoj librin,
Një shok imi parathënien,
Një tjetër vëren autorin,
Një shoqe redaktorin,
Dikush ilustrimet vëren,
Një shoqe tjetër kopertinën,
Lidhjen heton një tjetër,
Im vëlla merret me çmimin.*

*Të gjithë së bashku nxjerrim idetë
dhe qëllimin.*

P Ë R M B A J T J A

Parathënie	3
Përditë shoh qiellin	9
Fëmijëria	10
Shokut të fëmijërisë	11
Peisazh	12
E do një këngë	13
Retë pa shi	16
Macet	17
Vëllai im, ylberët dhe unë që nuk i pashë ylberët	18
Këpucët	20
Një fjalëz veç të thashë	21
Tekst kënge (pa muzikë)	22
Emri sekret	23
Hëna dhe unë	25
Si i dua unë	26
Kur ti hyjnë në rrezen e shikimit tim	27

Unë, ti, ai shohim qiellin ✓	28
Jo se më thonë ...	31
Mëngjesi ✓	32
Rozenbergët në tavolinën e të sëmurit	33
Lotët	34
Isha rritur	35
Dhimbja e dhëmbit	36
Në fshat ✓	37
Dielli në gotë ✓	38
Fija e shkrepëses	39
Kalim i shpejtë	40
Bukuria e jetës	42
Në këtë dëshirë i vetëm s'jam	45
Pusi	46
Kënga e dallgës	47
Hënë e pagojë ✓	48
Sikur të isha shi ✓	49
Personazhe të pambrojtura	50
Sot e vërejta për herë të parë	51
Legjenda e flautit	52
Poemth për Don Kishotin	53
Më kot të kam ngatërruar...	57
5 minuta para orës tetë në një fshat të vogël	58
Punëtorëve	60
Këngë për veten time	61
Shoqja e ngushtë	63
Para se të lindja	64
Pylli para muzgut ✓	65
Vrima e çelësit (Përrallë për të kaluar	

kohën)	67
Unë shkruaj	68
Në sytë e tu	69
Ç'të thashë një ditë	70
Se kuptoj si ikën koha	71
Ai që ka parë diellin	72
Era rron gjethesh, njeriu ëndrrash	73
Le të bëjmë pak humor	74